

ŽELDYNŲ PRIEŽIŪROS TAISYKLĖS

I. BENDROJI DALIS

1. Šios Taisyklės nustato bendrus medžių ir krūmų priežiūros, vejos laistymo ir tręšimo, dirvožemio purenimo ir mulčiavimo, medžių ir krūmų šiltinimo, genėjimo reikalavimus.
2. Šių taisyklių reikalavimai yra privaloma sąlyga taikant UAB "MEGAPLANTAS" (Pardavėjo) garantijas. Garantija suteikiama [...] mėn. terminui ir tik tuomet, kai: i) Pardavėjas suteikia pasodinimo paslaugą; ii) su Pardavėju sudaroma sutartis augalų priežiūrai visam garantijos laikotarpiui; iii) Pirkėjas tinkamai prižiūri augalus, laikydamasis Pardavėjo rekomendacijų. Atskirai Pardavėjo ir Pirkėjo aptartais atvejais gali būti suteikiama garantija ilgesniam terminui.
3. Pardavėjas turi teisę garantiniu laikotarpiu tikrinti kaip yra laikomasi šių taisyklių reikalavimų, ir Pirkėjas privalo sudaryti sąlygas Pardavėjui tai patikrinti, priešingu atveju, Pardavėjo garantija nebus taikoma.

II. MEDŽIŲ IR KRŪMŲ LAISTYMAS

1. Augantys medžiai, krūmai ir kiti želdiniai (toliau tekste gali būti vadinami „Augalai“) turi būti reguliariai laistomi, aprūpinant augalo šaknis optimalia dirvožemio drėgme.
2. Laistymo norma ir dažnumas priklauso nuo oro sąlygų, dirvožemio mechaninės sudėties ir jo drėgmės, medžių ir krūmų rūšies, amžiaus, atsparumo sausrai, šaknų gylio ir pločio ir kt.
3. Vidutiniška medžių laistymo norma yra 30l/m², kai dirvožemis lengvas (smėlis, priemolis) ir 50l/m², kai dirvožemis sunkus (priemolis, molis).
4. Ypatingai karštu ir sausu oru laistymo norma didinama 2-3 kartus. Augalai laistomai tik anksti ryte ar vėlai vakare.
5. Medžiai vegetacijos metu (ypač prasidedant aktyviai vegetacijai ir rudenį, kai ruduo sausas) medžiai laistomi ne mažiau kaip 4 kartus.
6. Krūmai vegetacijos metu laistomi 4-5 kartus (priklausomai nuo klimatinė sąlygų ir nuo dirvožemio sudėties 20-25l/m²).
7. Medžiai ir krūmai pasodinti eile ar grupėmis vejoje, laistomi visoje medžių lajų ir krūmų teritorijoje.
8. Draudžiama laistyti želdinius šaltu vandeniu, saulės atokaitoje.

III. MEDŽIŲ IR KRŪMŲ TRĘŠIMAS

9. Tręšiami tik gerai prigiję medžiai ir krūmai (po metų ar dviejų po pasodinimo), esant vidutinei paros temperatūrai +9°C.
10. Medžiai ir krūmai tręšiami specialiomis trąšomis pavasarį, galima ir rudenį kartais vasarą. Skystomis trąšomis tręšiama po lietaus arba laistymo. Tręšiant būtina laikytis trąšų gamintojo rekomendacijų.
11. Tręšiant medžius ir krūmus mineralinėmis trąšomis taikomos normos:
Lapuočiams: N-30g/m², NH₄NO₃- 90 g/m², K- 40 g/m².
Spygliuočiams: N-12,5g/m², NH₄NO₃- 50 g/m², K- 10 g/m².
Krūmams: N-5-7g/m², NH₄NO₃- 5-7 g/m², K- 6-8 g/m². vegetacijos metu tręšiant du kartus (pirmą kartą sprogstant lapams, antrą kartą prieš krūmų žydėjimą).
12. Fosforo trąšomis rekomenduojama tręšti trešiti vieną kartą (anksti pavasarį arba rudenį) per dvejus metus.
13. Esant dideliame maisto medžiagų trūkumui, augalų lapus būtina nupurkšti magnio, geležies arba mangano sulfatų 1-2% tirpalais.
14. Tikslī tręšimo norma nustatoma atlikus dirvos cheminę analizę.
15. Trąšas pilti.....

IV. DIRVOŽEMIO PURENIMAS, MULČIAVIMAS, MEDŽIŲ IR KRŪMŲ ŠILTINIMAS

16. Pirmaisiais ir antraisiais metais po pasodinimo dirvožemio paviršius po medžiais (išskyrus spygliuočių medžių) purenamas ne giliau 5-10cm iki 50 cm atstumu nuo kamieno, po krūmais- ne giliau 3-4 cm.
17. Dirvožemis purenamas pavasarį nutirpus sniegui, kai žemė pakankamai pradžiūvusi. Vegetacijos metu purenama ne rečiau kaip 2-3 kartus, priklausomai nuo dirvos susigulėjimo. Purenama po lietaus ar laistymo.
18. Dirva mulčiuojama, kai ji yra drėgna, puri, 3-5 cm sluoksniu pavasarį ar vasaros pradžioje. Mulčiuoti galima smulkiomis durpėmis, pušų žieve, nupjauta žole, susmulkintais sveikais lapais ir pan.
19. Esant šaltai besniegei žiemai, mulčiuojamas ar pridengiamas rudenį sodintų ir dar neprigijusių medžių ir krūmų šaknies kaklelis, o auginamų cementiniuose ir kitokiuose vazonuose- šaknys.
20. Jautrūs šalčiui medžiai ir krūmai žiemai šiltinami:
  - 19.1. Šaknys - durpėmis, perpuvusiu kompostu, švriu sniegu (40-50cm storio sluoksniu), sveikais lapais, juos užpilant plonu žemės sluoksniu.
  - 19.2. Krūmai apdengiami eglėšakėmis, o aukštesni krūmai ir medžiai (stiebai, skeletinės šakos) aprišami veltiniu, šiaudais ar kt. medžiagomis.
  - 19.3. Ypač vertingi medžiai ir krūmai - specialiai pagamintais mediniais karkasais.

V. MEDŽIŲ IR KRŪMŲ GENĖJIMAS

20. Medžiai genimi šiais būdais:
  - 20.1. Lajų retinimas, kai išpjaunama ne daugiau kaip 20% neskeletinių šakų iki 5cm skersmens, išsaugant aukščiau esančias šakas ir viršūnę.
  - 20.2. Lajų pakėlimas, kai palaipsniui (per kelis metus) nuo stiebo apačios išpjaunamos žemutinės šakos, kol nešakotas kamienas pasieks reikiamą aukštį (išsaugant aukščiau esančias šakas ir viršūnę).
  - 20.3. Viršūnių pažeminimas - kai medžius būtina žeminti: jie trukdo oro komunikacijoms, nudžiuvusi viršūnė ir pan.
21. Anksti pavasarį atliekamas sanitarinis ir formuojamasis lajų genėjimas, pašalinant sausas, džiuštančias, pažeistas, nulaužtas šakas ar jų dalis.
22. Sausos ar ligotos šakos pjaunamos iki gyvos ir sveikos vietos prie pagrindo.
23. Po kiekvieno medžio nugenėjimo darbo įrankiai dezinfekuojami 1% formalinu, 10% vario sulfatu ar spiritu.
24. Iškart po nupjovimo visos augalo žaizdos, kurių diametras didesnis kaip 2 cm, užtepamos dažais arba specialiu tepalu.

VI. KITI MEDŽIŲ IR KRŪMŲ PRIEŽIŪROS DARBAI

25. Pavasarį medžiai ir krūmai išlaisvinami nuo šiltinimo medžiagos, šaknies kaklelis- nuo supiltos žemės.
26. Aplink medžių ir krūmų kamienus 40 cm spinduliu šalinamos piktžolės: mechaniniu būdu - (ravint, šienaujant) ir cheminiu būdu.
27. Medžių žaizdos, mechaniniai pažeidimai profilaktiškai purškiami bordo mišiniu ar kitais fungicidais.
28. Rudenį sugrėbiami ir pašalinami pažeisti, rauplėti, dėmėti lapai, kuriuose žiemoja ligų sukėlėjai.
29. Prižiūrimas naujai pasodintų medžių tvirtinimas (priirišimas).

VII. VEJŲ PRIEŽIŪRA

30. Pirmųjų metų sėjos vejų priežiūra:
  - 30.1. Pagrindiniai darbai - susidariusios dirvos plutos suardymas, pasėtos vejos laistymas, piktžolių naikinimas.
  - 30.2. Žolė pjaunama nuo 14 iki 25 kartų per vegetacijos laikotarpį, vejos tręšiamos, vėdinamos, naikinamos piktžolės, samanės.
  - 30.3. Vejų pjovimo aukštis priklauso nuo vyraujančių žolių rūšių. Vasarą trūkstant drėgmės ir žolių augimui sulėtėjus, pjaunama rečiau. Nelaistomos vejos sausrų metu nepjaunamos.
  - 30.4. Nupjautų vejų žolė turi būti surenkama. Palikti žolę galima, kai veja dažnai pjaunama ir nupjautų žolių lapai ir stiebai stagarėliai ne ilgesni kaip 3 cm.
  - 30.5. Vejos pagrindinis tręšimas atliekamas pavasarį, sniegui nutirpus ir vejoms pradžiuvus. Tręšiama kompleksinėmis trąšomis, turinčiomis daug fosforo ir kalio, 20-40g/m². Nupjovus žolę tręšiama azotinėmis trąšomis 15-20g/m². Baigiantis žolių vegetacijai (rugsėji) azotu tręšti nerekomenduojama. Vegetacijai pasibaigus (lapkritį) dekoratyvinės parterinės ir sportinės vejos tręšiamos kalio magnezija 15-20g/m².
  - 30.6. Tinkamiausios vejos organinės trąšos yra kompostai, mėšlas ir durpės, kaulamilčiai ir kraujamilčiai. Vejoms tręšti mėšlas turi būti smulkus ir perpuvęs. Juo anksti rudenį ar pavasarį tręšiama 1,5-3 kg/m² kas 2-4 metai.
  - 30.7. Rūgštus dirvožemis (kai pH mažiau kaip 5,7) turi būti kalkinamas. Kalkinama kas 3-5 metai gesintomis kalkėmis vėlyvą rudenį ir ankstyvą pavasarį 0,2-0,5 kg/m².
  - 30.8. Sausrų metu vejas būtina laistyti. Laistyti būtina, kai viršutinis 10-12cm gylio dirvos sluoksnis išdžiūsta, kai veja praranda sodriai žalią spalvą ir kai vejų žolės nebeauga.
  - 30.9. Laistymo norma: priemolio dirvožemiuose 7,6-12,6l/m² vandens, priemolio 5,1-10,2l/m². Vanduo turi sudrėkinti 15-20cm gylio dirvožemio sluoksnį. Lengvame priemolio dirvožemyje veją reikia laistyti 2 kartus per savaitę, o sunkesniame- 1 kartą.
31. Senų vejų priežiūra:
  - 31.1. Iš dalinai supuvusių žolių stiebų, lapų, šaknų liekanų susiformavusį veltinį (jis trukdo vejų žolių šaknims kvėpuoti), kai jo storis 1- 2 cm ir daugiau, būtina šalinti intensyvaus žolių augimo periodu (nuo pavasario iki rudens). Vejos aeruojamos naudojant specialias mašinas- aeratorius. Sportinės vejos vėdinamos kartą per mėnesį, kitos- rečiau.
  - 31.2. Piktžolės vejose naikinamos specialiais herbicidais: 2,4 D amino druska (20-25 g/arui), dialenu (20-25 g/arui), banvelu (15-20 g/arui) ir kt.
  - 31.3. Naikinant samanės vejoje, kurios atsiranda dėl azotinių trąšų stokos dirvoje, drėgmės pertekliaus, pavėsio, dažno pjovimo žemesniu kaip 2 cm aukščiu ar dėl labai rūgščios dirvos reakcijos, būtina pagerinti bendrą vejos priežiūrą. Pavasarį vėdinti dirvos paviršių, gausiau tręšti azotinėmis trąšomis, kalkinti gesintomis kalkėmis.
  - 31.4. Norint išvengti vejų dėmėtumo būtina neleisti gyvūnams vejoje šlapintis.
  - 31.5. Išretėjusias vejas būtina atnaujinti įsėjant pusę normos žolių sėklos. Sėjama pavasarį į grėbliu išpurentą paviršinį vejos sluoksnį, vėliau suspaudžiant lengvu volu.

VIII. KITA

32. Atskiroms augalų grupėms Pardavėjas gali teikti specialias priežiūros rekomendacijas.
33. Privaloma saugoti augalus nuo mechaninio poveikio.
34. Privaloma saugoti augalus nuo naminių ir laukinių gyvūnų neigiamo poveikio.
35. Privaloma saugoti augalus nuo tiesioginio cheminių medžiagų poveikio.